

Natuurdoelanalyse Natura 2000-gebied Grensmaas

verkort

Eindconcept

Sweco Nederland B.V. 30129769
Onderwerp Verkorte natuurdoelanalyse
Natura 2000-gebied Grensmaas
Projectnummer 51014441
Klant Rijkswaterstaat
Auteur Tessa Driessen, Kars Hüsken,
Robin van Buijtenen, René van Dijk
Gecontroleerd door René van Dijk
Datum 08-05-2023
Versie concept
Vrijgegeven door
Document referentie NL23-648800269-46997

.....
.....
.....

Inhoudsopgave

1	Achtergrond en doelstelling	4
2	Beschrijving Natura 2000-gebied Grensmaas	4
	2.1 Instandhoudingsdoelstellingen.....	4
3	Huidige en toekomstige stikstofdepositie	5
4	Conclusie.....	11
5	Referenties	11

1 Achtergrond en doelstelling

Voor ieder in het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN) opgenomen Natura 2000-gebied wordt een natuurdoelanalyse (NDA) opgesteld. In het PSN is aangegeven dat er in 11 voortouwgebieden van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) stikstofgevoelige habitattypen aanwezig zijn. Hier moet een NDA voor opgesteld worden. Voor de gebieden zonder stikstofknelpunt, oftewel waar geen (naderende) overbelasting van stikstof aan de orde is, wordt een verkorte NDA opgesteld. Deze bestaat uit een AERIUS-berekening en korte onderbouwing. Eén van deze gebieden waarvoor dat geldt is het Natura 2000-gebied Grensmaas.

2 Beschrijving Natura 2000-gebied Grensmaas

Binnen het rivierengebied neemt de Grensmaas, die in Limburg tussen Wessem en Maastricht de grens met België vormt, een bijzondere positie in, omdat deze het karakter heeft van een heuvellandrivier. Anders dan het weidse landschap met brede uiterwaarden van rivieren als IJssel, Rijn, Waal en Benedenmaas, wordt het landschap van de Grensmaas gekenmerkt door een smalle, diep ingesneden bedding, die als het ware ligt bekneld tussen hogere gronden van oudere oorsprong. De sterk meanderende en betrekkelijk ondiepe rivierloop is mede door de aanwezigheid van zand- en grindbanken onbevaarbaar; voor de scheepvaart is ten oosten van de Grensmaas het Julianakanaal gegraven. Ten zuiden van Wessem, waar de Maas het laagland binnentreedt en uiterwaarden vormt, bevinden zich als resultante van vroegere ontgroningen ten behoeve van klei- en grindwinning enkele moerasgebieden (waaronder Koningssteen) die deel uitmaken van het Natura 2000-gebied. In de toekomst vindt in het Grensmaasgebied op grote schaal natuurontwikkeling plaats in het kader van het gelijknamige Grensmaasproject, dat naast de vorming van nieuwe natuur ook hoogwaterbestrijding en grindwinning beoogt. Na voltooiing van de werkzaamheden kan hier een gevarieerd landschap ontstaan met voedselrijke plassen, ruigten, graslanden en rivierbossen (natura2000.nl).

2.1 Instandhoudingsdoelstellingen

In tabel 2.1 worden de instandhoudingsdoelstellingen weergegeven voor de habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten waarvoor het gebied is aangewezen (natura2000.nl).

Tabel 2.1 Instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Grensmaas (natura2000.nl). (a) habitattypen, (b) habitatrichtlijnsoorten

(a) Habitattypen

Habitatcode	Habitattype	Status doel	Oppervlakte ¹	Kwaliteit ¹
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	definitief	>	=
H3270	Slikkige rivieroever	definitief	=	>
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	definitief	=	=
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	definitief	=	=

Habitatcode	Habitattype	Status doel	Oppervlakte ¹	Kwaliteit ¹
H91E0A*	Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	definitief	=	>
H91E0C*	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	definitief	=	>

1: doelstelling voor oppervlakte en/of kwaliteit: behoud: =, uitbreiding: >

* Prioritair habitattype

(b) Habitatrichtlijnsoorten

Soortcode	Soortnaam	Status doel	Populatie	Omvang leefgebied ¹	Kwaliteit leefgebied ¹
H1099	Rivierprik	definitief	>	=	=
H1106	Zalm	definitief	>	=	=
H1163	Rivierdonderpad	definitief	=	=	=
H1337	Bever	definitief	>	=	=

1: doelstelling voor omvang en/of kwaliteit: behoud: =, uitbreiding: >

Habitattypen en leefgebieden van soorten zijn stikstofgevoelig wanneer de Kritische Depositie Waarde (KDW) kleiner is dan 2 400 mol/ha/jaar (van Dobben et al. 2012). In het Natura 2000-gebied Grensmaas zijn alleen de met het Wijzigingsbesluit van november 2022 toegevoegde (sub)habitattypen H6430C Ruigten en zomen (droge bosranden) en H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) gevoelig voor stikstof (Staatscourant 2022).

De overige habitattypen zijn niet gevoelig voor stikstof. Er zijn geen instandhoudingsdoelstellingen voor soorten met stikstofgevoelig leefgebied (oordeel PAS programma 17 dec 2017 bijlage 3, [wetten.nl - Regeling - Vaststellingsbesluit programma aanpak stikstof - BWBR0036751](https://wetten.nl/Regeling-Vaststellingsbesluit-programma-aanpak-stikstof-BWBR0036751) (overheid.nl)).

3 Huidige en toekomstige stikstofdepositie

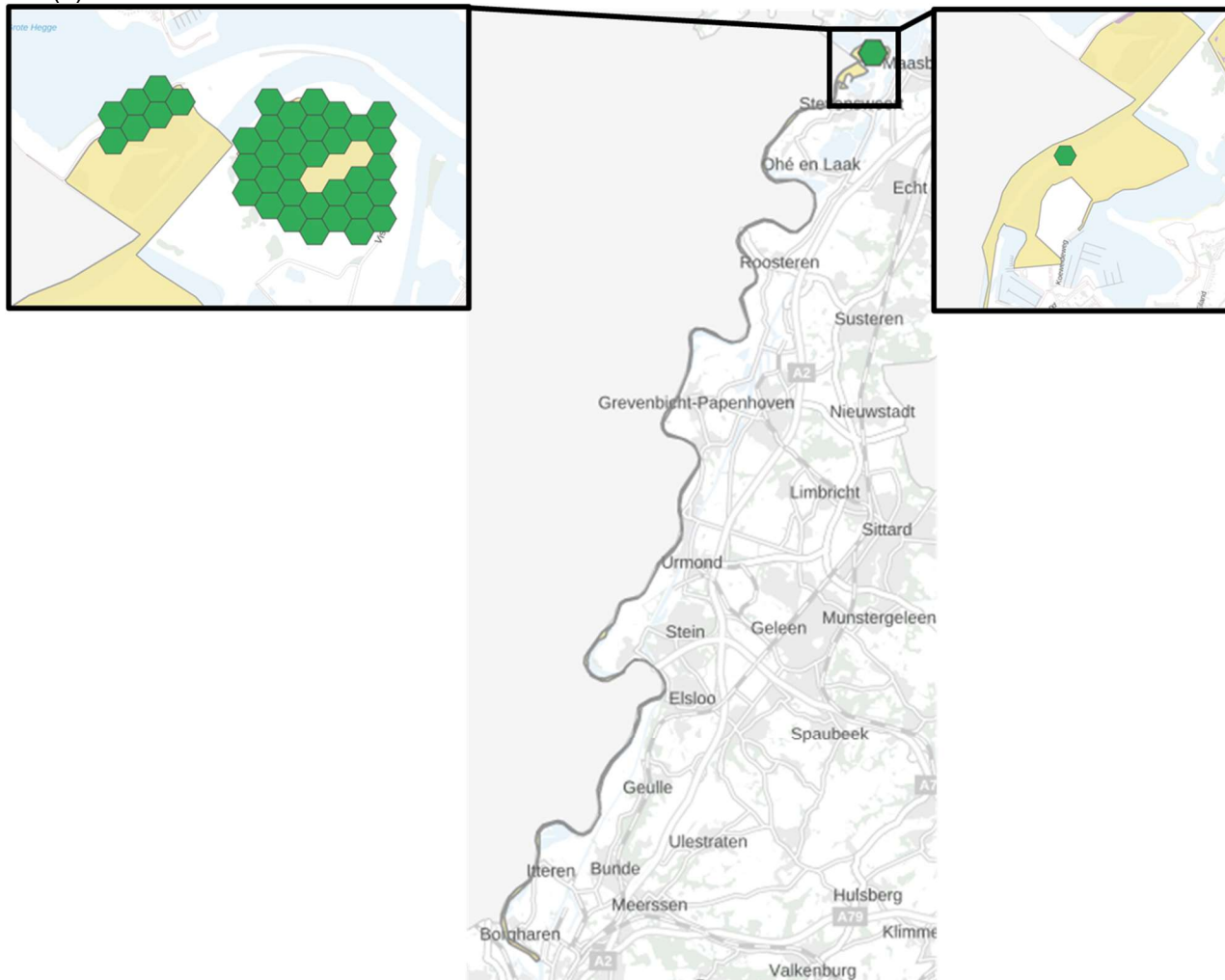
De KDW van H6430C Ruigten en zomen en H91E0C Vochtige alluviale bossen (beiden 1 857 mol N/ha/jaar) wordt in de huidige situatie niet overschreden door de achtergronddepositie. Er is daarmee geen sprake van overbelasting door stikstof op deze habitattypen (Staatssecretaris van Economische Zaken 2012); AERIUS Monitor 22).

Uit figuur 3.1 blijkt dat de afstand tot de KDW in de komende jaren ook niet zodanig wijzigt dat de KDW zal worden overschreden: in alle vier jaren is er geen sprake van overschrijding van de KDW (op alle locaties >70 mol N/ha/jaar onder de KDW; AERIUS Monitor M22).

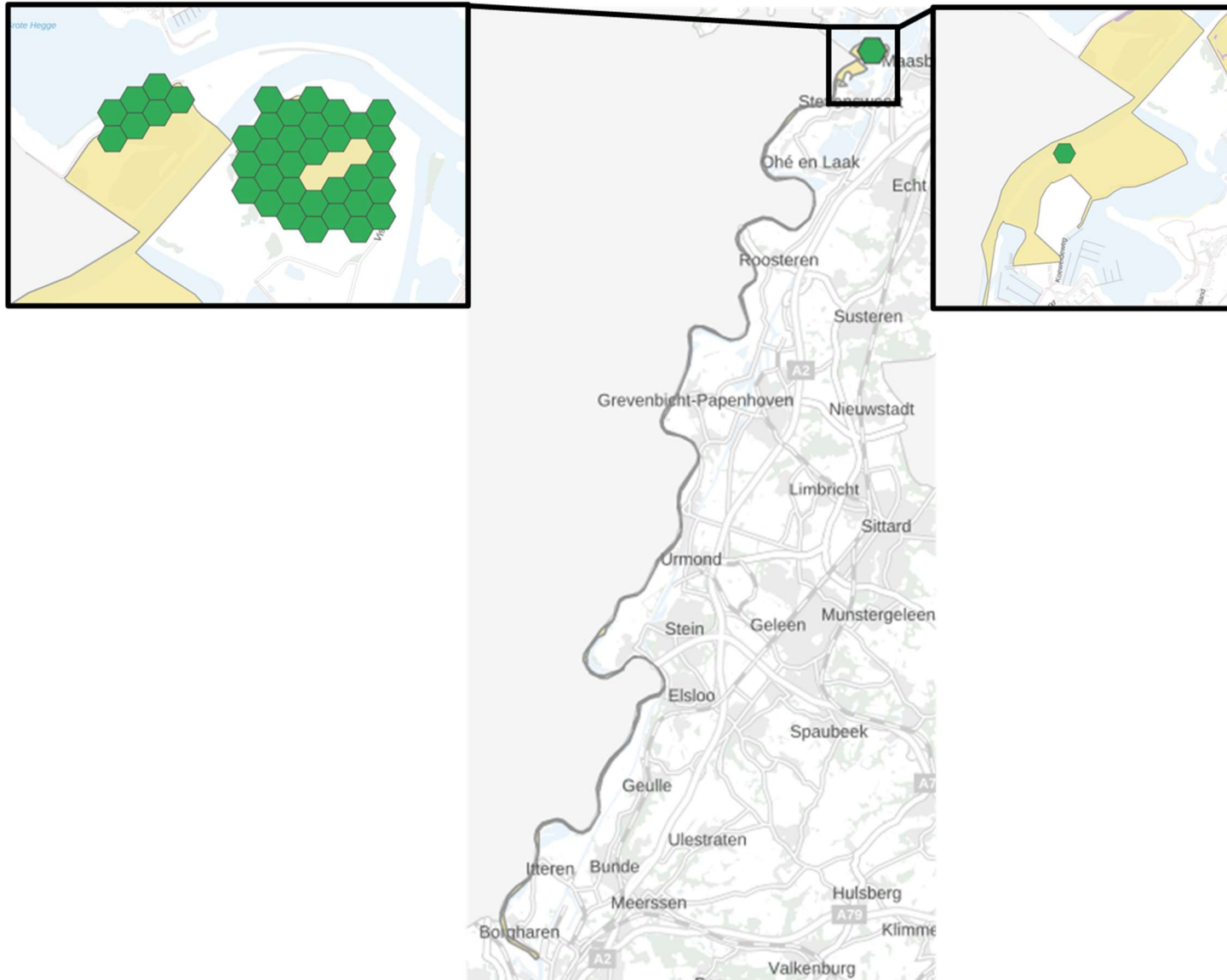
Figuur 3.2 toont de berekende depositietrend (verwachte depositie en spreiding) voor de habitattypen H6430C en H91E0C in het gebied in de jaren 2018-2030. Hieruit blijkt dat de depositie richting 2030 naar verwachting verder afneemt.

Figuur 3.1 Afstand tot de KDW van stikstofdepositie binnen het habitattype H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) (links) en H6430C Ruigten en zomen (droge bosranden) (rechts) per hexagoon in (a) 2018, (b) 2020, (c) 2025 en (d) 2030 (AERIUS Monitor M22). Deze habitattypen komen binnen het gebied alleen op de weergegeven locatie voor. De donkergroene hexagonen geeft aan dat de achtergronddepositie op >70 mol N/ha/jaar onder de KDW blijft. De gele arcering geeft de begrenzing van het Natura 2000-gebied aan.

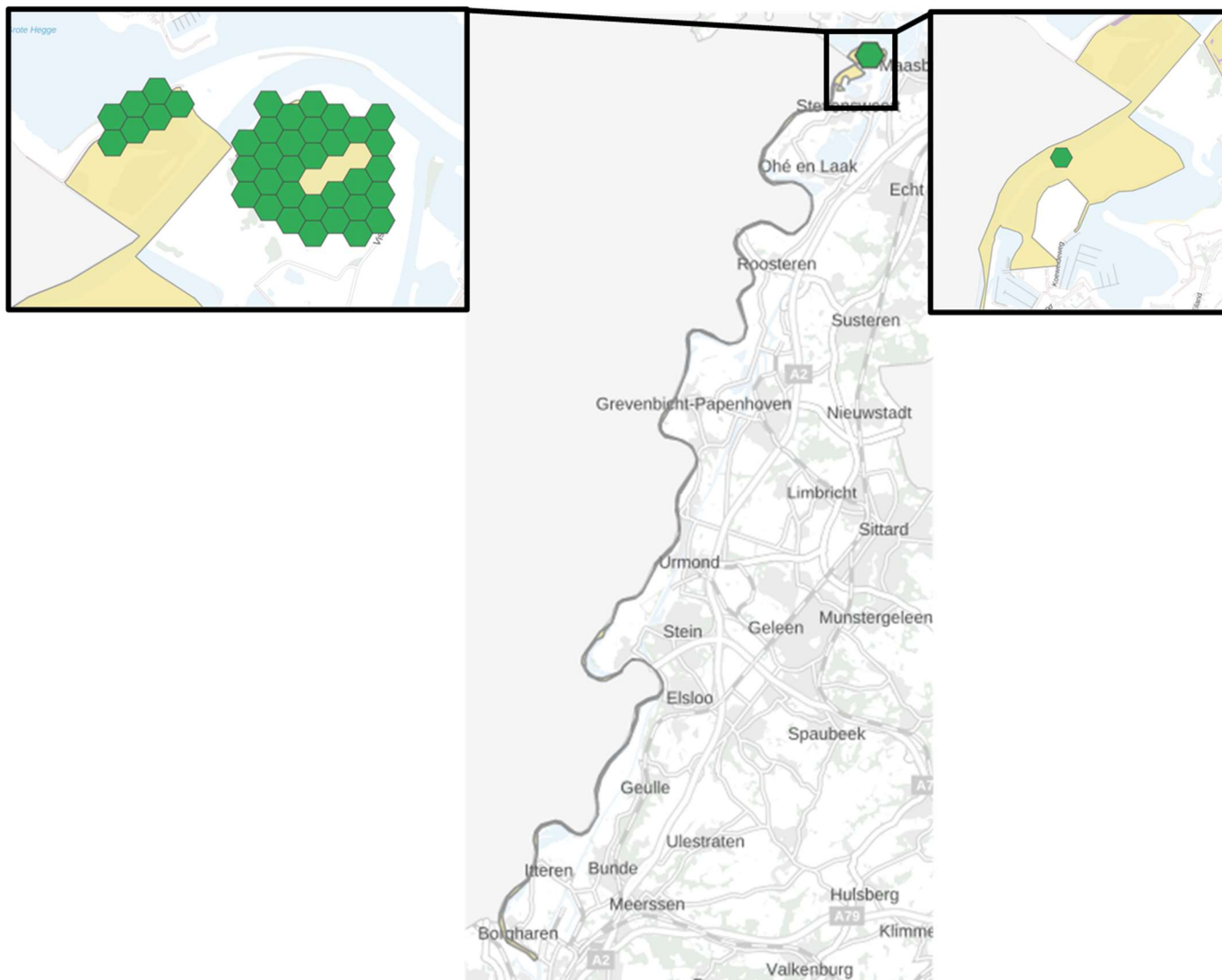
(a) 2018

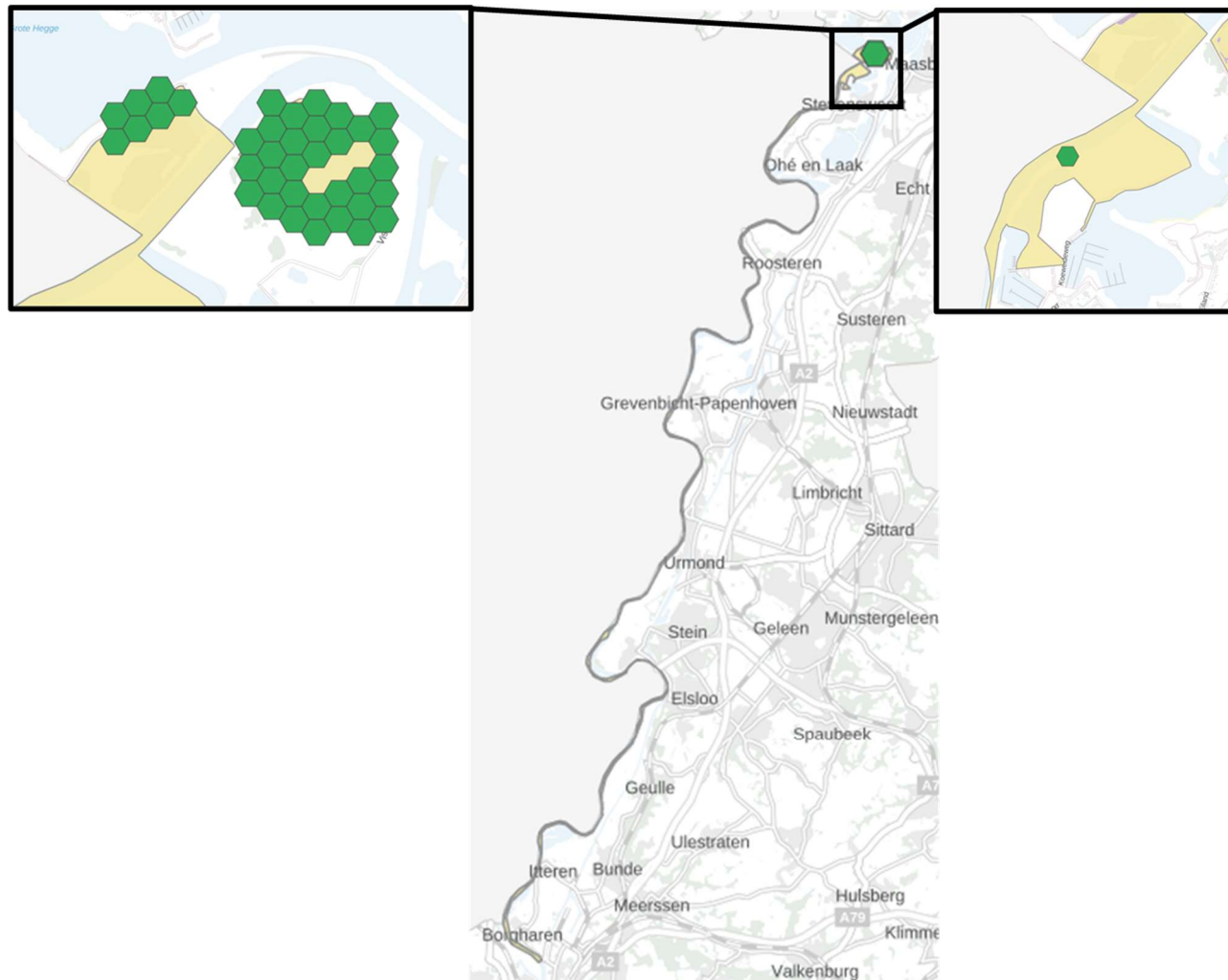
(b) 2020

(c) 2025

(d) 2030

Figuur 3.2 Links: de ontwikkeling van stikstofdepositie (in mol N/ha/jaar). De roze balk in het midden van de staven is het gewogen gemiddelde van de depositie. Het getal boven de staven is het 90-percentiel van de voorkomende depositiewaarden en het getal onderin de staaf is het 10-percentiel van de voorkomende depositiewaarden binnen het habitatype. Rechts: de mate van overbelasting door stikstof per habitatype. Het percentage van het oppervlakte van het habitatype waarvoor de achtergronddepositie de KDW overschrijdt. Bron: AERIUS M22

H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) (KDW 1 857 mol N/ha/jaar)

De gemiddelde stikstofdepositie, en ook het 90-percentiel, ligt aanzienlijk onder de KDW. De depositie neemt bovendien richting 2030 volgens AERIUS M22 verder af zonder aanvullende bronmaatregelen. In de huidige situatie en richting 2030 is er op geen enkele locatie sprake van een overschrijding van de KDW.

H6430C Ruigten en zomen (droge bosranden) (KDW 1 857 mol N/ha/jaar)

